

ennek ideológiai síkját is, amely egyben magyarázatként szolgált arra, miért nem összeegyeztethetetlen a szovjetizálás és annak lépései a proletárdiktatúrával.

Utóda a pártapparátus csúcsán, Sztálin, ugyanakkor némileg letért a lenini útról a szovjetizálás kérdésében, és mikor az ismét időszerűvé vált 1945-ben, már a saját taktikájával látott neki, ám elődje ideológiájával palástolva, szellemi örökségét megőrizve. Ezzel az új taktikával Sztálin a szovjetizálás saját értelmezését valósította meg, amit sztálinizációként ismerünk.

Előadásomban a lenini, illetve a sztálini szovjetizációs taktikák párhuzamait, illetve eltéréseit mutatom be, következtetésként rámutatva arra, miért nem célszerű a két fogalom keverése a 20. századi történelem kutatása során.

Szabó Sándor (Szegedi Tudományegyetem)

Szovjet hadifogság a kunszentmártoni honvédek szemével

Kutatási területem szülővárosom, Kunszentmárton története a két világháború idején, illetve a szentmártoni honvédek világháborús levelei, naplói, visszaemlékezései. Előadásomban a szovjet hadifogságba esett kunszentmártoni honvédek emlékeit mutatom be. Ezek a visszaemlékezések szóbeli interjúk, melyek 1989 és 1991 között készültek. Az interjúk mellett vizsgálódás tárgya alá veszek továbbá egy 2001-ben íródott memoárt, a kunszentmártoni Bozsik Béla tollából. Bemutatom a vele 1991-ben készült interjút, a visszaemlékezést és egy olyan interjú adalékait, melyet jómagam készítettem vele 2015 októberében. *A II. világháború közléről* című visszaemlékezése értékes forrás. Az interjú alanyok a beszélgetés során részletesen felelevenítik a hadifogság mindennapjait, és beszámolnak a hazajutás sokszor kalandos útjáról.

Munkám az oral historyra épül, melyet röviden részletezek, mint forrást. Hipotézisem, hogy tanulmányom során érzékelhető az a traumatikus élmény, melyet a hadifogság gyötrelmes éve okoztak a magyar bakáknak. Erről ők maguk számolnak be, igen részlet gazdagon.

Domján Máté (Szegedi Tudományegyetem)

Korall pokol a Csendes-óceánon – Az 1944-es peleliui csata

Előadásomban az Egyesült Államok Tengerészgyalogságának 1. hadosztályának részvételét fogom bemutatni az 1944-es peleliui csatában. A csendes-óceáni hadszíntéren a tengerészgyalogság kiemelkedően fontos szerepet játszott, hiszen a hadiesemények nem egy összefüggő földdarabon zajlottak, hanem több, egymástól távolabb eső kis szigeten.

A hadművelet legfőbb célja az volt, hogy a Douglas McArthur tábornok számára presztízskérdéssé vált fülöp-szigeteki hadjárat előtt lekösse a japán erők figyelmét, távol az offenzívától, bár az akció szükségességét többen is megkérdőjelezték.

A korábbi tapasztalatok alapján a hadvezetés egy rövid, legfeljebb háromnapos és heves összecsapásra számított, ezzel szemben a szigetért folytatott harcok több mint két és fél hónapig tartottak. Ekkora ugyanis a japán hadvezetés új védelmi doktrínát fogadott el, aminek következtében az 1. tengerészgyalogos-hadosztály egyik legnagyobb arányú veszteségét szenvedte el a háború során.

Összegezve, a hadművelet sikeresnek számított, hiszen elérték a kitűzött célt, hogy elvonják a japán hadvezetés figyelmét, ugyanakkor a veszteségek tükrében megkérdőjelezhetővé válik a csata eredményessége.

Bacsa Eszter (PTE BTK Kerényi Károly Szakkollégium)

1944 és 1948 filmhíradói

A teljes magyar filmhíradótörténet egyelőre feldolgozatlan, ugyanakkor számos kutatási lehetőség rejlik benne. A komplex kutatásom fő témája 1944–1948/49 közötti filmhíradók vizsgálata tartalmi, szervezeti szempontok alapján. Az elemzés legfőképp a propagandisztikus elemek és szimbolika változásaira fókuszál. A kutatás célja, hogy a híradókon keresztül mutassam be a második világháború végétől az államosításig tartó átmeneti időszakot.

Az előadás során 1944 és 1948 híradóira fókuszálok abban az értelemben, hogy a két év híradóinak egymáshoz viszonyításával mutatom be, hogy alakult át és fejlődött vizuálisan a propaganda, egyáltalán milyen értelemben beszélhetünk átalakulásról és fejlődésről. Úgy vélem, ennek a két évnek az elemzésével behatóan szemléltethető a változás. A tartalmi elemzések mentén a kontinuus elemeket, az egyes híradók felépítését, a tematikákat, a megjelenítésmódot, valamint az elhangzott szövegeket veszem figyelembe. Ezekon kívül még érdemes megfigyelni a filmes eszközök használatát is, mikor hagyják meg a híradókészítők az eredeti hangot és mikor használnak inkább kommentárszöveget, esetleg aláfestő zenét, illetve a filmhíradók főcímeinek változását is. Az előadás fő célja, hogy a filmhíradók segítségével szemléltessem az országban végbemenő politikátörténeti átalakulásokat.

Bárdonicsek Dominika (Pécsi Tudományegyetem)

Női betegek vs. gyógyítók a szovjet táborrendszer árnyékában

A Gulág női és férfi táboraiban a kényszermunkások állandó küzdelmet folytattak a túlélésért. Legalapvetőbb feltételeikben is hiányt szenvedtek, mely sok esetben különösen is igaz volt az egészségügy terén. Komoly orvos- és gyógyszer hiány volt, a kórházak felszereltsége és higiéniai állapota a mai előírásoknak nem felelt volna meg, az egészségügyi alkalmazottak szakavatottsága pedig sok esetben messze elmaradt az elvárható szinttől. Mindezek következtében vált jellemzővé a „természetgyógyászat”, és indultak meg az orvos- és ápolóképző tanfolyamok. Előadásomban megkísérlem felvázolni, hogy a lágerek női kényszermunkásainak milyen egészségügyi körülményekkel és betegségekkel kellett szembenézniük nap